

Postpositionen im Georgischen

Postpositionen im Zusammenhang mit Kasusgebrauch

I. Gebundene vs. nicht gebundene Postpositionen

Kasus	Gebundene Postpositionen	Nichtgebundene Postpositionen
Nominativ	-ვით „wie ...“ (C-ST)*	
Ergativ	-	-
Dativ	-ში „in, nach“ -ზე „auf“ -თან „bei, zu“ -ვით „wie ...“ (V-ST)*	შორის „zwischen, unter“
Genitiv	-თვის „für“ -გან „von, aus“ (Belebt) -კენ „in die Richtung zu“	შემდეგ „nach, folgend“ წინ „vor“ უკან „hinter“ გამო „wegen“ გარეშე „ohne“ გარდა „außer, nebst“ შესახებ „über“ დროს „während“
Instrumentalis	-დან „aus, von“ (unbelebt) -ურთ „zusammen“	
Adverbialis	-მდის / მდე „bis“	
Vokativ	-	-

*Distribution der Postposition -ვით hängt damit zusammen, ob das Substantiv vokalstämmig oder konsonantstämmig ist.

„Lokalkasus“ im Georgischen (N. Finck)

Lokativ	saxl-ši	სახლ-ში	„im Hause, ins Haus, zu Hause“
Superessiv	saxl-ze	სახლ-ზე	„auf dem Haus, auf das Haus“
Adessiv	satl-tan	სახლ-თან	„Beim Hause“
Terminalis	satl-amdis	სახლ-ამდის	„bis zum Hause“
Ablativ	saxl-idan	სახლ-იდან	„vom Hause, aus dem Hause“

II. Funktionale Gebrauch der Postpositionen (Polyfunktionalität der Postpositionen)

I. Dativ + Postposition

a) Die Postposition -ში markiert Lokativ (inessiv, Illativ, Direktiv):

Inessiv (in):

luḳa bevr̄s ḳitxuloḃs **saxl-ši**

ლუკა ბევრს კითხულობს სახლ-ში
Luka liest viel zu Hause

Illativ (hinein)

ლუკამ **saxl-ში** წაიღო წიგნი
ლუკამ სახლ-ში წაიღო წიგნი
Luka hat die Bücher nach Hause mitgenommen

Direktiv

ლუკა **saxl-ში** წავიდა
ლუკა სახლ-ში წავიდა
Luka ist nach Hause gegangen

b) Die Postposition -ზე markiert Superessiv:

წიგნი **taro-ზე** დევს
წიგნი თარო-ზე დევს
Das Buch liegt auf dem Regal

დედამ ბავშვები **saxurav-ზე** აიყვანა
დედამ ბავშვები სახურავ-ზე აიყვანა
Die Mutter hat die Kinder nach oben auf das Dach gebracht

c) Die Postposition –თან markiert Adessiv bzw. Komitativ aber auch Alativus Personalis:

Adessiv

ლუკა **dedačem-თან** ცხოვრობს
ლუკა დედაჩემ-თან ცხოვრობს
Luka wohnt bei meiner Mutter

Alativus Personalis

ლუკა **dedačem-თან** წავიდა თბილისში
ლუკა დედაჩემ-თან წავიდა თბილისში
Luka ist zu meiner Mutter nach Tbilisi gefahren

d) Die Postposition –ვით markiert Äquativ in Vergleichssätzen

მარიამი **anasa-vit** ლამაზია
მარიამი ანასა-ვით ლამაზია
Maria ist genauso schön, wie Anastasia

Vgl. **Postposition –ვით mit Nominativ**

მარიამი **mzetunaxav-i-vit** ლამაზია
მარიამი მზეთუნახავ-ი-ვით ლამაზია
Maria ist genauso schön, wie die Schöne (Die Schöne und das Biest)

II. Genitiv + Postposition

a) Die Postposition -გან **markiert Ablativ**:

Ablativus materiae

Xevsuretšu saxls **x-is-gan** ašeneben

ხევსურეთში სახლს ხ-ის-გან აშენებენ

Die Häuser in Xevsureti werden aus Holz gebaut

Ablativus personalis

gušin **dedačem-is-gan** čerili miviğe

გუშინ დედაჩემ-ის-გან წერილი მივიღე

Gestern habe ich von meiner Mutter einen Brief erhalten

Ablativus causae

Luka **šiš-is-gan** kaŋkalebda

ლუკა შიმ-ის-გან კანკალებდა

Luka zitterte von Angst

b) Die Postposition –თვის **markiert Ziel**

švil-is-tvis gašcira tavi vs. švil-s (IO) šescira tavi

შვილ-ის-თვის გასწირა თავი vs. შვილ-ს შესწირა თავი

(Er) hat sich für seinen Kind geopfert vs. (er) hat sich dem eigenen Kind geopfert

c) Die Postposition –კენ **markiert Ziel der Handlung von der Perspektive des Sprecher**:

ana universitet-is-ken çavida

ანა უნივერსიტეტ-ის-კენ წავიდა

Ana ist in Richtung der Universität gegangen

III. Instrumentalis + Postposition

Die Postposition -დან (<Instr. -ით+გან) **markiert Ablativ**:

Elativ (heraus, aus)

Luka **saxl-i-dan** ori saatis çin gamovida

ლუკა სახლ-ი-დან ორი საათის წინ გამოვიდა

Luka ist vor zwei Stunden aus dem Haus losgegangen.

Ablativ

lukam **saxl-i-dan** damireka

ლუკამ სახლ-ი-დან დამირეკა

Luka hat mir von zu Hause angerufen

Die Postposition –ურთ markiert Komitativ

Ana megobreb-it-urt eštumra mšoblebs

ანა მეგობრებ-ით-ურთ ესტუმრა მშობლებს

Ana hat die Eltern zusammen mit ihren Freunden besucht

Vgl. Ana megobreb-tan ertad eštumra mšoblebs

ანა მეგობრებ-თან ერთად ესტუმრა მშობლებს